
Podziemne muzea coraz bliżej

Wkrótce rozpoczną się prace dotyczące zaprojektowania i wykonania trasy multimedialnej w Olkuszu. W podziemiach ratusza powstanie ekspozycja „Historia miasta Olkusza”, a w piwnicach budynku dawnego Starostwa wystawa „Górnictwo kruszcowe oraz mennica”. Nowoczesne i atrakcyjne dla odbiorcy ekspozycje, które mają przekazywać ciekawe informacje o historii miasta z wykorzystaniem multimedii, są realizowane w ramach projektu „Rewitalizacja kwartału królewskiego w Olkuszu oraz utworzenie multimedialnej trasy turystycznej w podziemiach ratusza”.

- Liczę, że dzięki prowadzonym pracom nie tylko przywracamy dawną świetność budynkowi dawnego starostwa, ale także otwieramy nowy rozdział olkuskiej turystyki. Zyskamy obiekty nowoczesne, niezwykle interesujące, które będą atrakcyjne dla mieszkańców oraz gości Srebrnego Miasta. Co szczególnie ważne, pomyśleliśmy również o osobach z niepełnosprawnościami. Równolegle prowadzimy prace na zamku w Rabsztynie, dzięki czemu znacznie poszerzamy ofertę czasu wolnego w Olkuszu – mówi Roman Piaśnik, burmistrz Olkusza.

Obie ekspozycje będą prezentowały trzy główne elementy. Są nimi zabytkowe wnętrza średniowiecznych piwnic ratusza i kwartału królewskiego, ciekawe znaleziska archeologiczne, na które natrafiono podczas prac przy rewitalizacji starówki oraz opowieść o historii miasta i górnictwa srebra i ołowiu. O wartości i znaczeniu olkuskich podziemi nie trzeba nikogo przekonywać. Unikatowe są także znaleziska archeologiczne, na jakie natrafiono podczas rewitalizacji starówki. W trakcie rewitalizacji pozyskano prawie 100 000 zabytkowych przedmiotów, w tym monety, ceramikę, kawałki ołowiu, skóry, elementy odzieży, miedziane odważniki i ozdoby. Wybrano przeszło trzysta najciekawszych eksponatów, w tym 130 monet, które zostały poddane konserwacji i będzie można je oglądać w podziemnych wystawach. To wszystko ma uzupełnić ciekawa ekspozycja multimedialna.

Ekspozycja w podziemiach starostwa będzie poświęcona historii olkuskiego górnictwa oraz mennicy królewskiej. Będzie tam można zobaczyć m.in. stanowiska interaktywne, gdzie zostaną zaprezentowane modele i repliki dawnych urządzeń górniczych i hutniczych, takich jak kierat, płuczka, śruba Archimedesesa, czy tzw. Pater noster. Będzie też część poświęcona metalurgii, gdzie znajdzie się piec rosztowy, a zwiedzający dowiedzą się więcej o trzech okresach wydobywania i produkcji metali w Olkuszu, czyli ołowiu, srebra i cynku. Osobną część ekspozycji „Srebrny splendor” ma być opowieścią o historii srebra od starożytności po czasy współczesne. W ekspozycji zostanie przedstawiona także historia olkuskiej mennicy. Przybliżeniu historii olkuskiego górnictwa będą służyły multimedia, czyli m.in. filmy, animacje, prezentacje, nagrania dźwiękowe i gry edukacyjne. Zostanie opracowany audioprzewodnik, także w wersji dla osób niepełnosprawnych, oraz spójny system informacji i identyfikacji wizualnej. Szacuje się, że zwiedzanie ekspozycji poświęconej historii górnictwa będzie trwało około 45 minut.

Ekspozycja w podziemiach ratusza ma z kolei przedstawiać historię Srebrnego Miasta. Jej elementem będzie m.in. przestrzenna makieta pokazująca Olkusz w czasach największej świetności, czyli pod koniec XVI wieku. W podziemiach będzie można także zobaczyć replikę srebrnego „Krzyża gwarków”, który znajduje się w olkuskiej Bazylice Mniejszej pw. św. Andrzeja Apostoła oraz replikę astrolabium - urządzenia astronomicznego, które należało do słynnego olkuskiego astronoma i astrologa Marcina Bylicy. Część ekspozycji będzie poświęcona historii samego ratusza - siedziby władz miasta, kancelarii i więzienia miejskiego. Na pewno dużą atrakcją będą liczne multimedia, czyli filmy, animacje, prezentacje, nagrania dźwiękowe i gry, jak również instalacje i eksponaty interaktywne, w tym makiety, modele eksponatów oraz instalacje artystyczne. Zastosowanie multimedii ma nie tylko uatrakcyjnić ekspozycję i formę przekazu, ale także dać możliwość wyboru przez zwiedzających tematu i zakresu wiedzy oraz ułatwić zwiedzanie osobom niepełnosprawnym. Przewidziano dwa warianty zwiedzania podziemnej trasy multimedialnej, czyli zwiedzanie indywidualne oraz zwiedzane grupowe z przewodnikiem. Zwiedzanie piwnic ratusza będzie trwało około 45 minut.

O poprawność historyczną zaproponowanych rozwiązań zadbają pracownicy magistratu, a także dr hab. Dariusz Rozmus, który działa w zespole inwestora zastępczego. Zadaniem firmy, która wygrała przetarg na prace, będzie opracowanie szczegółowych scenariuszy i projektów wykonawczych obu ekspozycji, a po ich akceptacji - kompleksowe wykonanie wystawy wraz z dostawą i montażem urządzeń i sprzętu oraz uruchomieniem ekspozycji i

przeszkoleniem pracowników obsługi. Podstawą do opracowania scenariuszy i projektów wykonawczych wystaw jest - opracowana wcześniej na zlecenie władz miasta - dokumentacja projektowa, w tym szczegółowy program funkcjonalno-użytkowy oraz koncepcje obu wystaw.

Firma Trias AVI, która działa na rynku od ponad 20 lat, ma swoim koncie kompleksową realizację ekspozycji w Oddziale Muzeum Narodowego w Szczecinie „Centrum Dialogu Przełomy” oraz ekspozycji przyrodniczej Gorczańskiego Parku Narodowego, a także m.in. współpracę przy wykonaniu ekspozycji Muzeum Archeologiczno-Historycznego w Elblągu. Firma odpowiadała także za dostawę oraz montaż sprzętu multimedialnego do kilkudziesięciu obiektów, w tym hal widowiskowych, muzeów, czy dworców kolejowych.

Wartość umowy to 4 602 331,47 zł brutto, z czego znaczną część pokryje unijna dotacja pozyskana przez władze miasta. Realizacja tego projektu wzmocni rozwój gospodarczy i kulturalny miasta, a także wpłynie na wykreowanie nowego wizerunku Olkusza poprzez promowanie i upowszechnianie w innowacyjny sposób wiedzy o historii regionu dzięki ochronie, zachowaniu i udostępnianiu dziedzictwa kulturowego dla obecnych i przyszłych pokoleń. Srebrne Miasto zyska obiekt o dużym znaczeniu dla mieszkańców i przyjezdnych. Projekt zagospodarowania Kwartału Królewskiego przewiduje nie tylko ekspozycję muzealną, ale również restaurację, pokoje hotelowe, ogród z kameralną sceną, pomieszczenia konferencyjne, sklep z pamiątkami czy pomieszczenia dla organizacji pozarządowych.

Przypomnijmy, że projekt pod nazwą „Rewitalizacja kwartału królewskiego w Olkuszu oraz utworzenie multimedialnej trasy turystycznej w podziemiach ratusza” uzyskał dofinansowanie w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Małopolskiego na lata 2014 - 2020, 6. Osi Priorytetowej, Działania 6.1. Rozwój dziedzictwa kulturowego i naturalnego, Poddziałania 6.1.1. Ochrona i opieka nad zabytkami z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego. Wartość całej inwestycji to około 20 mln zł, z czego przeszło 6,5 mln stanowi kwota dofinansowania.